

GEORGES SIMENON

SAİT
FAİK

ABASIYANIK

Ustaların Türkçesiyle

Yaşamak Hırsı

ROMAN

§

Yayın No 1580
Çağdaş Dünya Edebiyatı 213

Yaşamak Hırsı
Georges Simenon

Kitabın özgün adı: *L'homme qui regardait passer les trains*

Yayına hazırlayan: Barış Tut
Fransızca aslından çeviren: Sait Faik Abasıyanık
Kapak tasarımı: Faruk Baydar
Sayfa tasarımı: Zülal Bakacak

© 1938, Georges Simenon Limited, all rights reserved
© 2016, bu kitabın tüm yayın hakları Peters Fraser and
Dunlop Ltd. aracılığıyla Everest Yayınları'na aittir.

1. Basım: Ekim 2016

ISBN: 978 - 605 - 185 - 060 - 3
Sertifika No: 10905

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık
Matbaa Sertifika No: 12088
Çiftelhavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8
Bayrampaşa/İstanbul
Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

EVEREST YAYINLARI

Ticarethane Sokak No: 15 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (0212) 513 34 20-21 Faks: (0212) 512 33 76
e-posta: info@everestyayinlari.com
www.everestyayinlari.com
www.twitter.com/everestkitap
www.facebook.com/everestyayinlari
www.instagram.com/everestyayinlari

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

YAYINCIDAN AÇIKLAMA

Özgün metinle çeviri metninin karşılaştırılmasında birçok atlanmış paragraf ve eksik cümlelerin olduğu fark edilmiştir. Çeviri metnine yapılacak çok sayıda ekleme ve müdahalenin Sait Faik Abasıyanık'ın sözdizimi ve deyiş tercihlerine uygun düşmeyeceği, böylelikle metinde bütünlük sorununa yol açacağı düşüncesinden hareketle, 1954 yılında İstanbul Yayınları tarafından yapılan baskıya sadık kalınmıştır.

Georges Simenon

YAŞAMAK

SAİT FAİK

HIRSI

İSTANBUL

YAYINLARI

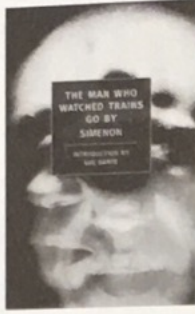
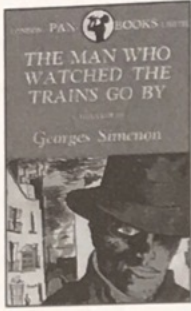

ÖNSÖZ

Georges Simenon özellikle 1940'lı yıllardan sonra Türk yazarlarının ilgisini çeken, Sait Faik'ten Bilge Karasu'ya, Oktay Rifat'tan Nurullah Ataç'a, Oktay Akbal'dan Tahsin Yücel'e birçok önemli yazarın eserlerini çevirdiği bir isim olmuştur. Hatta denebilir ki o dönemde bu derece ilgi çeken başka bir yazar yoktur. Sanırım bunda Simenon'un, insan psikolojisinin derinlerinde yatan, çoğu zaman kişinin kendisinin bile bilmediği karanlık sularda dolaşabilmesi etkili olmuştur.

Simenon'un Türkçede *Yaşamak Hırsı* adıyla yayımlanan *L'Homme qui regardait passer les trains* (Trenlerin Geçişini Seyreden Adam) adlı romanı 1938 yılında yayımlanmış ve birçok Simenon eseri gibi sinemaya da (1952) uyarlanmıştır.

Kees Poppinga'nın son derece sıradan hayatındaki ani değişim üzerine odaklanan bu romanda her şey neredeyse bir epifaniyle gerçekleşir. Evli, çocuklu, güzel bir ev için borç almış, herkes tarafından sevilen, dürüst ve çalışkan olduğu düşünülen Poppinga, patronu Julins de Coster'in, sınıfına uymayan bir meyhanede içki içtiğini görünce yanına gider ve patronundan duydukları karşısında dehşete kapılır: Patronu iflas etmiş, dahası yolsuzluk yapmıştır ve artık beş parasızdır. Dolayısıyla Poppinga da öyle.

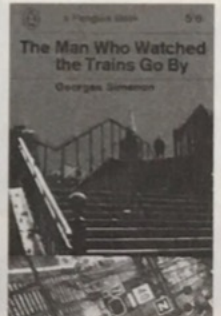
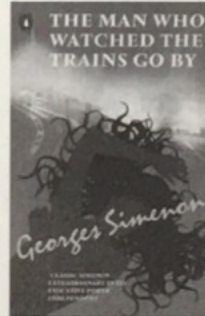
Ancak her şey bununla bitmez. Güzel bir eşi olan patronun bir de metresi vardır ve üstelik karısı da onu uzun bir süredir bir doktorla aldatmaktadır. Herkesin bildiği ama pek de umursamadığı bu durum karşısında Poppinga şaşkınlık içerisinde. Patronu tüm bunları yaşam aşkıyla anlatmaktadır, çünkü isteklerini gerçekleştiriyordur. Peki ya Poppinga?

Poppinga birdenbire tekdüze yaşantısının sıkıcılığının farkına varır. İstemediği bir hayatı yaşamaktadır. Coster'in verdiği parayla döndüğünde, makine gibi işleyen evin düzeni, her akşamki rutin, midesini bulandırır. Coster'in anlattıkları ve tavırları, yaşamaya dair ısrarı ve olanlar karşısındaki umarsızlığı Poppinga'da bir epifaniye sebep olur. Tam da o andan itibaren asıl yaşamak istediğinin ne olduğunu, yaşadığı hayattan ne kadar sıkıldığını fark edip her şeye bir perde çekmek ister.

Hikâyenin devamı Paris'e uzanır. Poppinga bu yeni uyanışın etkisi altındadır. Paris'te türlü maceraya atılır, kadınlar, fahişeler, polis ve tabii ki cinayetler devreye girer. Poppinga'nın kendi yaşamının başrolüne soyunmak için gerçekleştirdiği tuhaflıkları da bu dönemde başlar.

Poppinga suçlu gibi olmak, suçlu gibi görünmek, dikkat çekmek ya da tam tersini yapmak üzerine soğukkanlılıkla düşünür ve birtakım stratejiler geliştirir. Topluluk içinde belirli davranış normları ve bunu gösteren kıyafetlerle dolaşıldığında "suçlu" olarak şüpheliye çekecek her tür tehlikeden kurtulmanın mümkün olduğunu anlar. Aslında Poppinga'nın Paris'e gelmeden önceki yaşamından edindiği bilgiler, onun saygı gören ama aynı zamanda sıradan biri olarak görülmesini sağlamasında etkili olmuştur. Nefret ettiğini anladığı bir hayatın tecrübeleri, yaşamak istediği fakat toplumsal normlara göre "anormal" kabul edilen bir yaşamda görünmez olmasını sağlar. Bu, polisiyenin muhteşem Sherlock Holmes'ünün sık sık dile getirdiği 'suçlu gibi de düşünebilme' becerisinin bir başka şeklidir.

Holmes'ün ortaya çıktığı 19. yüzyıl İngiltere'sinde, kent, suçlular için rahatça kaçılacak, gözden kaybolunabilecek bir yerdi. Onlara ulaşmak isteyen orta sınıf bir dedektif de polisten farklı bir yöntem izleyerek, onlar gibi giyinip onların davranış normlarıyla hareket ettiğinde, araştırmaları için uygun koşulları yaratmış oluyordu. Holmes hikâyeleri arasında özellikle *The Man with the*

Twisted Lip (Yarık Dudaklı Adam) 20. yüzyıl Poppinga'sı için bir örnek teşkil edebilecek nitelikler taşır. Hikâyenin kahramanı Mr. Neville St. Clair saygıdeğer bir işadamdır ve bir süredir kayıptır. Sık sık iş için Londra'ya giden St. Clair her seferinde belirttiği zamanda evinde dönmektedir. Bir gün eve dönmeyince karısı onu aramak için Londra'ya gelir ve kocasını uyuşturucu bir madde olan opium içenlerin yoğun olduğu bir mahallede gördüğünü sanır, fakat sonrasında ona ulaşamayınca bir sorun olduğunu düşünerek Holmes ve Watson'dan yardım ister. Holmes'ün araştırmaları sonucu adamın aslında bir dilenci olduğu ve parayı da bu şekilde kazandığı ortaya çıkar. St. Clair'in görünüşteki normal ve saygıdeğer hayatının arkasında kirli, sıradışı ve suçlu bir hayat vardır. Ancak onun göz önündeki hayatını mümkün kılan da bu "anormal" yaşamıdır. Ahlakçı Holmes, St. Clair'in ailesinin iyiliği için bunu sakladığını söylerken, Simenon ailesinden uzaklaşan Poppinga'nın peşine düşer ve bu karakterden, çok daha derin ve modern bir çelişki yumağı çıkartmayı başarır.

Simenon'un bu romanı Türkçede ilk olarak Sait Faik tarafından *Yedigün* dergisinde, 1 Aralık 1949-27 Temmuz 1950 tarihleri arasında *Geceyarısı Trenleri* adıyla tefrika edilmiş ve sonrasında 1954 yılında İstanbul Yayınları tarafından *Yaşamak Hırsı* adıyla yayımlanmıştır. Yayımlanma aşamasında kitabın adıyla ilgili bir kararsızlık yaşanmıştır:

"Bir gün baktım, elinde Georges Simenon'un *L'Homme qui regardait passer les trains* romanı var. Hayrola, dedim Lautréamont'un pabucu dama mı atıldı? Lautréamont en sevdiği yazarlardan biriydi. Öyle severdi. Eline nereden geçmişse, Simenon'u okumuş, beğenmiş. Çok iyi yazar, dedi. Benim Simenon'u beğendiğimi bilirdi.

Kumkapı'ya indik, Kör Agop'ta oturduk. Ben bu kitabı çevireceğim, dedi. Destekledim. Aradan çok bir zaman geçmedi, baktım çeviri bitmiş. Onun öyle uzun uzadıya masa başında oturup çeviri yapmayacağına çok iyi biliyordum, şaşırdım. Dedi ki, gülümseyerek:

– O kadar çok sevdim ki, tuttum bir forma kadar okudum, başladım yazmaya. Baktım, üç dört formalık yazı yazmışım. Biraz

daha okudum, gene devam ettim. Atlaya-atlaya biraz daha da okudum ve yazdım. Kitap bitti.

İş sırası kitabı yayınlamaya geldi. Pazarlamasını yaptık. Hemen (Şehir Matbaası, Turgut) ele aldılar. Çabucak dizildi, basıldı, renkli (trikromi) alacalı, bulacalı bir de kapak hazırlandı.

Kitaba *Geceleri Yalnız Yatamayan Adam* adını vermişti. Yayıncıya da el yazması öyle sunuldu:

Georges Simenon – Çeviren: Sait Faik. Ama ne gezer. Kitap çıkıverdi: Bir sabah ondan önce Babiâli'de ben gördüm. Kapak şöyle:

Yaşamak Hırsı... Yazan: Sait Faik. Kim-kime, dum-duma, kitap Sait Faik olarak ve ayrıca halk kitabı satış düzeyinde (galiba on bin adet) satıldı, bitiverdi.¹

1 Özdemir Asaf, "Sait Faik'in Kişiliği ve Son Günleri", *Milliyet Sanat*, Mayıs 1979.

Her ne olursa olsun, romanın Sait Faik'i cezbediği bir gerçektir. Poppinga, Sait Faik'in 1948 yılında yayımlanan *Lüzumsuz Adam*'ının kahramanına benzer özellikler taşımaktadır. *Lüzumsuz Adam* ile birlikte hikâyeciliğinde yeni bir döneme girdiği düşünülen Sait Faik, bu hikâyeyle giderek anlatıcıyı daha çok anlatının içine sokmaya, anlatıcıyı görünür kılmaya, onu anlatının kahramanı yapmaya başlar. Dolayısıyla Simenon'un, kendisi hakkında yazılanlara müdahale eden, gazeteleri sürekli takip eden ve yaşamının nasıl devam edeceğine karar vermeye çalışarak var olan kurguyu bozup kendi kurgusunu yaşamaya başlayan karakteriyle birtakım ortaklıklar bulduğu söylenebilir.

Simenon ve Sait Faik'i buluşturan bu eser, usta iki yazarı bir arada okuma zevki de veriyor okura. Unutulmamalı ki her metin başka metinlerden izler taşır...

Seval Şahin

